Stadskerk Nijmegen (OCP), 31 december 2023; voorganger: Ton Bun, marist

[1e lezing: Jesaja 61,10-62,3] (Nieuwe Bijbelvertaling)
10 Ik vind grote vreugde in de HEER,
mijn hele wezen jubelt om mijn God.
Hij deed mij het kleed van de bevrijding aan,
hulde mij in de mantel van de gerechtigheid,
zoals een bruidegom een kroon opzet,
zoals een bruid zich tooit met haar sieraden.
11 Want zoals de aarde haar gewassen voortbrengt,
zoals een tuin het gezaaide laat ontkiemen,
zo laat God, de HEER, gerechtigheid ontkiemen
en glorie voor het oog van alle volken.
1 Omwille van Sion zal ik niet zwijgen,
omwille van Jeruzalem ben ik niet stil,
totdat het licht van haar gerechtigheid daagt
en de fakkel van haar redding brandt.
2 Alle volken zullen je gerechtigheid zien,
alle koningen je majesteit.
Men zal je noemen bij een nieuwe naam
die de HEER zelf heeft bepaald.
3 Je zult een schitterende kroon zijn
in de hand van de HEER,
een koninklijke tulband
in de hand van je God.

[Epistel: Galaten 3,23-4,7] (Nieuwe Bijbelvertaling)
23 Voordat dit geloof kwam, werden we door de wet bewaakt; we leefden in gevangenschap tot het geloof geopenbaard zou worden. 24 Kortom, de wet hield toezicht op ons totdat Christus kwam, zodat we door ons vertrouwen op God als rechtvaardigen konden worden aangenomen. 25 Maar nu het geloof gekomen is, staan we niet langer onder toezicht, 26 want door het geloof en in Christus Jezus bent u allen kinderen van God. 27 U allen die door de doop één met Christus bent geworden, hebt u met Christus omkleed. 28 Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus. 2 9En omdat u Christus toebehoort, bent u nakomelingen van Abraham, erfgenamen volgens de belofte.
1 Ik bedoel dit: zolang een erfgenaam onmondig is, verschilt hij in niets van een slaaf, ook al is hij reeds de eigenaar van de hele erfenis. 2 Hij staat onder voogdij en toezicht tot het door zijn vader vastgestelde tijdstip is gekomen. 3 Op dezelfde manier waren ook wij, toen we nog onmondig waren, onderworpen aan de machten van de wereld. 4 Maar toen de tijd gekomen was zond God zijn Zoon, geboren uit een vrouw en onderworpen aan de wet, 5

maar gezonden om ons vrij te kopen van de wet opdat wij zijn kinderen zouden worden. 6 En omdat u zijn kinderen bent, heeft God ons de Geest van zijn Zoon gegeven, die ‘Abba, Vader’ roept. 7 U bent nu geen slaven meer, u bent kinderen van God en als zijn kinderen bent u erfgenamen, door de wil van God.

[Evangelie: Lukas 2, 25-40] (Nieuwe Bijbelvertaling
25 Er woonde toen in Jeruzalem een zekere Simeon. Hij was een rechtvaardig en vroom man, die uitzag naar de tijd dat God Israël vertroosting zou schenken, en de heilige Geest rustte op hem. 26 Het was hem door de heilige Geest geopenbaard dat hij niet zou sterven voordat hij de messias van de Heer zou hebben gezien. 27 Gedreven door de Geest kwam hij naar de tempel, en toen Jezus’ ouders hun kind daar binnenbrachten om met hem te doen wat volgens de wet gebruikelijk is, 28 nam hij het in zijn armen en loofde hij God met de woorden:
29 ‘Nu laat u, Heer, uw dienaar in vrede heengaan,
zoals u hebt beloofd.
30 Want met eigen ogen heb ik de redding gezien
31 die u bewerkt hebt ten overstaan van alle volken:
32 een licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen
en dat tot eer strekt van Israël, uw volk.’
33 Zijn vader en moeder waren verbaasd over wat er over hem werd gezegd. 34 Simeon zegende hen en zei tegen Maria, zijn moeder: ‘Weet wel dat velen in Israël door hem ten val zullen komen of juist zullen opstaan. Hij zal een teken zijn dat betwist wordt, 35 en zelf zult u als door een zwaard doorstoken worden. Zo zal de gezindheid van velen aan het licht komen.’
36 Er was daar ook een profetes, Hanna, de dochter van Fanuel, uit de stam Aser. Ze was hoogbejaard; vanaf haar huwbare leeftijd had ze zeven jaar met haar man geleefd, 37 en ze was nu al vierentachtig jaar weduwe. Ze was altijd in de tempel, waar ze God dag en nacht diende met vasten en bidden. 38 Op dat moment kwam ze naar hen toe, bracht hulde aan God en sprak over het kind met allen die uitzagen naar de bevrijding van Jeruzalem.
39 Toen ze alles overeenkomstig de wet van de Heer hadden gedaan, keerden ze terug naar Galilea, naar hun woonplaats Nazaret. 40 Het kind groeide op, werd sterk en was begiftigd met wijsheid; Gods genade rustte op hem.

[overweging:]
Geliefde zusters en broeders,
Een week na Kerstmis. In alle feestelijkheid hebben wij de menswording van God in onze wereld gevierd en bezongen met de gebruikelijke kerstgezangen. Nu bevinden we ons op de laatste zondag van het jaar met een vooruitblik op het nieuwe jaar. Wat staat ons te wachten en hoe zullen we zelf meebewegen in de stappen naar vrede en rechtvaardigheid . We staan op de drempel van oud naar nieuw. Is er met de geboorte van Jezus een nieuwe tijd aangebroken?

Bij de evangelist Lucas treffen drie generaties elkaar in de tempel. Simeon en Hanna vertegenwoordigen de oudste generatie. Zij staan helemaal in de lijn van de oude profeten van Mozes en Elia. Simeon kijkt vol verlangen uit nog voor zijn sterven de grote Redder van het volk van Israël te mogen meemaken en met eigen ogen te aanschouwen. Hij is er helemaal vol van. Het vervult hem met grote blijdschap. Hij is in levenden lijve de vertolker van de vreugde waarover Jesaja spreekt. Hij kan er niet over uit. De jubelzang van Jesaja is zijn loflied geworden nu hij met eigen ogen zijn Redder zal mogen aanschouwen. Als zijn laatste wens in vervulling zou mogen gaan, wat zal dat een grote vreugde zijn. Zoals het volk van Israël uitziet naar de Messias, de redder en bevrijder van God ,zo kijkt Simeon vol van Gods H. Geest naar de komst van de Mensenzoon in de nieuwe generatie. Zal zijn eeuwige trouw zichtbaar en tastbaar kunnen worden in een mens van vlees en bloed?

Maria en Jozef vertegenwoordigen de nieuwe generatie. Zij zetten de joodse traditie voort. Zij volgen de gebruiken van hun volk. Zoals gebruikelijk gaan ze een week na de geboorte van Jezus naar de tempel in Jerusalem om naar oud gebruik een offer te brengen bij de geboorte van hun kind. Maria en Jozef zijn niet van de stad. Zij komen van het platteland uit Nazareth. Kan daar iets goeds vandaan komen, zal Jezus later te horen krijgen. Van Jozef wordt gezegd dat hij een timmerman was. Hij behoorde niet tot de kringen van de farizeeën en Schriftgeleerden. Hij was wel een afstammeling uit het geslacht van koning David. De joodse traditie en gebruiken waren hem vertrouwd. Dat was ook zo met Maria. Zij zijn de ouders geworden van een nieuwe generatie. Met de geboorte van hun Zoon Jezus is er nieuw leven. Er begint een nieuwe toekomst. Het oude is voorbij er gaat iets nieuws beginnen. Toch is hij niet gekomen om wet of profeten op te heffen. Met Maria en Jozef schaart Hij zich volledig in de joodse traditie. Hij is de uiteindelijke vervulling naar wie iedereen uitkijkt, op wie ieder zijn hoop heeft gesteld. Met zijn komst wordt de gehele schepping herschapen en uitgetild boven het kwaad dat steeds weer onze wereld bedreigd.

De blijdschap om dit nieuwe leven, de vervulling van de lang verwachte redder, krijgt met de zegen van Simeon een keerzijde. Jezus zal lang niet door iedereen met open armen ontvangen worden. Er zullen er zijn die hem afwijzen. Zij zijn vooral te vinden onder de kring van de Schriftgeleerden. Ook keizer Herodes moest er niks van hebben. Hij voelde zich bedreigd in zijn macht en nam zijn maatregelen om de pasgeboren Jezus uit de weg te ruimen.

De zegenbede van Simeon over Jezus gaat gepaard met de verwachting dat Jezus mensen voor een keuze zal plaatsen: wie niet voor mij is, is tegen mij. Voor Maria, de moeder van Jezus, zal het gepaard gaan met veel pijn en verdriet. Wat Jezus tijdens zijn leven gaat meemaken, zal haar door merg en been gaan.

Vele moeders vandaag de dag hebben veel leed en verdriet te verduren bij al wat zij maken met hun kinderen, met hun zonen en dochters die vechten aan het front en het leven laten. Moeders die wanhopig zoeken naar hun kinderen bedolven onder de puinhopen, moeders

die jaren tevergeefs wachten op de thuiskomst van hun kind. Het is hopen tegen alle hoop in. Moeders die hun kind verliezen door verslaving of ernstige ziekte.

De profetes Hanna heeft ook al een heel leven achter de rug. Zij was zeven jaar getrouwd en is nu weduwe. Zij heeft de hoop niet verloren. Zij blijft uitzien en verheugt zich in de komst van Jezus als de lang verwachte bevrijder. De komst van Maria en Jozef met Jezus in de tempel vervult de oude profetes met grote blijdschap. Een nieuwe tijd breekt aan. Het woord van God is vlees en bloed geworden. Hij woont midden onder ons. Zijn licht straalt over elk mensenkind, in het kwetsbare en broze leven zoals Hij zelf kwetsbaar is geworden omwille van ons mensen.

Wij zijn de nieuwe generatie. Wij zijn allen in Christus gedoopt. Zoals Paulus schrijft in zijn brief aan de Galaten door de doop in Christus zijn wij vrije mensen geworden. De komst van Christus heeft ons doen beseffen dat wij allemaal kinderen zijn van een en dezelfde God. Je willen verenigen met Hem, in Hem geloven is vrij worden als een gelovig mens. Het geloof in Christus tilt ons uit boven elke onderdrukking of vernedering ook. Wie zich verankert weet in Christus is een vrij mens. Die laat zich niet opsluiten of gevangen houden in dwangmatigheid van onderdrukking, discriminatie of van welke hokjesmentaliteit dan ook. Kwade bedoelingen, gevoelens van haat en wrok, gevoelens van boosheid kan ook ons bij tijd en wijle parten spelen.Toch zal Gods genade zich niet van ons afkeren. Niet een van zijn schepsel zal hij laten varen. Dat opent telkens weer voor ieder van ons de mogelijkheid terug te keren naar de bron van je bestaan, geschapen te zijn naar zijn beeld en gelijkenis. De opdracht van Jezus in de tempel van Jerusalem is het begin van een lange weg. Hij zal later als volwassene opnieuw de weg gaan naar Jerusalem. Het wordt een lijdensweg die uiteindelijk uitkomt op de overwinning van de dood.

Wereldwijd leeft een indringend en intens verlangen naar vrede, naar ophouden van oorlog en geweld. De machten van het kwaad vervullen onze wereld vol leed, verdriet en ellende. Hoe zal de menswording van God de harten van mensen ooit bewegen naar een wereld van vrede met een plaats voor elk mensenkind. Moge Gods H. Geest al onze harten mag vervullen dat wij mensen worden naar zijn hart, een volk van God.

Ton Bun s.m., ton.bun46@gmail.com